

Minden eddigi társadalom története
osztályharcok története.
Világ proletárai egyesültek!

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

„Az iparilag fejlettebb ország a ka-
vésőbb fejletnek saját jövője képét
mutatja.” (Marx.)

No. 18. szám. Vol. VI. évfolyam.

New York. 1908 március 3.

Egyes szám ára 2 cent.

A NŐI VÁLASZTÓJOG KÉRDÉSE.

A. B. Turoff után angolból fordította S. F.

A "Chicago-i Szocialista Nők" című lap "választójogi" száma véleményeket tartalmaz a szocialista párt intelligens nőinek legjobbjai tollából, s valamennyi megegyezik abban, hogy a választójog az a modern Szent Péter, amelyik megnyitja a menyország, a szocialista köztársaság kapuját.

Válogassunk ki egyet, a "legtudományosabbat", mely Hebe aláírással jelent meg "A nő mint bérszolga" címmel s mely Marx és Engels filozófiájára, a tudományos szocialista tanokra van építve. Végig tekintve a szerszámok változásán egészen a modern gépek és termelő-eszközökig, arra a következtetésre jut, hogy a "házi ipar", az egyéni termelés átváltozása, a 4 fal közötti szűk határt kibővíti a nő részére egy széles nagy világgá. A nő már nem mondhatja többé, hogy a törvényalkotás a férfiak dolga, mert a törvény az, mely megszabja az ő munkaidejét és határt szab az ő kizsákmányolásának; nem mondhatja: "A szavazás a férfi dolga, mert az ő saját küzdelmének, hogy megszerezze az élet szükségleteit, mozdítja elő vagy hátráltatja azon párt, melylél a férfi szavaz."

Nem lehetne hibát találni ezen okokból és azok logikai következtetéseiben, melyeket szerző levon, de mindamellett „Hebe” elfelejt egy nagyon is fontos dolgot, melyet ha átlátna, egészen más meggyőződésre jutna. Például: abban a pillanatban, amikor a nő kilépett a házi termelésből, az ipari termelésbe és az által nemzetközi lett, ami annyit jelent a mostani viszonyok között, hogy bérrabszolgává változott, okvetlen be kell lépnie a proletáriátus tömegébe, mint ezen tömeg egy alkotó része, úgy a saját, mint osztálya érdekében, azon célból, hogy azokkal egyesülve könnyebben visszaszerezje a tőkés osztály támadásait és amennyire lehet, hozzájáruljon szabadságának kivívásához, vagyis a bérrabszolgaság megszüntetéséhez. A nő részvéte az osztályosvá változik a munkásosztálynak. A munkásosztály történelmi hivatását végzett és végez. Hivatása, hogy megszabadítsa az emberiséget ezen társadalomtól, mely pusztító hatása az életre, szabadságra és boldogságra. Tehát mikor a nő belépett a bérrabszolgák táborába egy új morális felelősséggel lesz felruházva saját maga és osztálya, a munkásosztály és közvetve a társadalommal szemben, a természetes és egészséges fejlődéssel szemben, mely a proletáriátus haladásához van köve s ezzel szemben ezt a követelményt állítja fel:

„Egyre sérlem mindnyájunk sérelme”. Ezen szolidaritás az, mely egy újszülött való ságra alapítva, a férfit és a nőt összehozza az elnyomottak és kizsákmányoltak táborába, mert egyformán fosztja meg őket jogaiktól a mai társadalom, tehát egyformán is kell küzdeniök kölcsönös felszabadításukért.

Azok a gigászi termelő eszközök, melyeket az amerikai szervezett ipar meghonosított, szülte meg az ipari munkásszervezetet, melynek hivatása, hogy előkészítse és szervezze a munkásokat, hogy elfoglalják a maguk számára és intézzék az élet szükségleteit biztosító termelést. A pillanatnyi hivatása az ipari uniónak, hogy kifejlessze a szolidaritást az osztály tagjai között úgy politikailag mint gazdaságilag, hogy ne egymás ellen küzdjenek, mint ez a jelenlegi szakszervezetekben történik, ahol a kiváltságos munkásársítokráták ara kényszerítik a munkásokat, hogy a fehér küzdelem a kínai ellen, a magas felvételi díjakkal fogva, a szervezettek a szervezetlenek ellen, vagy megfordítva és küzdjön szakma, szakma ellen a szent szerződésre való hivatkozással.

Ezen széjjelforgácslást és anarchiát kell, hogy öntudatraébredés kövesse, mert olyan szervezet, mint az A. F. of L. csak lerombolja és megsemmisíti az igazi egyetértést, azon me-ségénél fogva, mely minduntalan a munkások fülébe sug, hogy a tőkés és a munkás édes testvérek, mely tanokat azután visszatárazzati a szavazóurnák eredménye is, s ezért hason-nálküli még a munkások ezen joga, mert ily sze-rencsétlenül vannak széjjelforgácsolva és hely-telenül nevelve.

Azt látjuk, hogy azelőtt is és most is, a sza-vazóurna csak a kifosztók és az elnyomók ér-dekét szolgálja. Mi láttuk a szocialista száva-zatok számát emelkedni és süllyedni, emel-kedni és süllyedni, újra, meg újra, megismét-lődő egyenlőséggel. Mit jelent ez? Mire vezet-hető ez vissza? Ez azt jelenti, hogy a száva-zatokot oly tudatlanok adták le, kiket nem az osztálytudat, hanem a pillanatnyi elégtelen-ség vezérelt s kikkel az osztályok minden réte-gében találkozunk és kiknek nagy tömege tény-

leg munkás volt mert a rossz idők őket érintik leginkább.

Ebből az derül ki, hogy addig, míg a munkás-osztály nem szervezkedik úgy politikailag, mint gazdaságilag, addig a munkások szavazati joga csak álomkép lesz.

Hogy lehetséges ezek után, hogy a mi so-cialistapárti elvtársaink oly naivan remélik, hogy a szavazóurnát kezükbe véve, megvál-toztatják eddigi helyzetüket? Vajjon a férfi-munkások megváltoztatták-e helyzetüket a sza-vazóúrnál?

Nem emlitem itt azon "reform"-törekvése-re alapított tévedést, mely szerint a gazdasági vá-ritásokba vetett reményektől várnak valamint a kapitalista fejlődés mellett is, a folyton nö-vekvő tartaléksereg ellenére, melyet a munká-nélküliek szolgáltattak, melyhez járul a foly-ton pusztuló középosztály, amely folyton szaporítja a proletáriátus seregét, ugyszintén a folyton szaporodó gyermek- és női munkás.

Ha a föltevés mellyen állók, helyes, akkor addig, míg a munkások nincsenek pontosan osztályként szervezve a műhelyekben, bányák-ban és gyárakban és ameddig szakokba van-nak tagolva, addig nem fejezhetik ki és válo-síthatják meg osztályérdekeiket a szavazóur-nánál.

Ebből látszik, hogy a legfontosabb kérdés az amerikai munkásokról nem a szavazati jog, hanem a szakszervezetek kérdése s ezen kérdéssel kell előbb végezni. Mert ez az a kér-dés, mely széjjelszaggatta a régi politikai so-cializmus burkát, hogy két tipikus formát, a régi és új unióizmus formáit különítse el egy-mástól. Ez az a kérdés mely még most is moz-gásban tartja ezen ország szocialista és munkásmozgalmát.

Ha ezen fontos kérdés el lesz intézve és úgy a munkások mint a munkások politikai és gaz-dasági téren egyaránt egyesültek, bizonyos, hogy fel fogják ismerni a szavazóurnák szük-ségességét is, amely osztályérdekeiket védel-mezi és biztosak lehetünk benne, hogy tudni fogják, miképp szerezzék meg a velük járó ha-talmat.

Ha meggondoljuk, hogy az amerikai munkáskasság számánál fogva bármikor leszavazhatja a tőkés osztályt, akkor levonhatjuk azt a kö-vetkeztetést, hogy ha az annak szükségét át fogja érezni, akkor meg is teszi; mivel pedig a középosztály folyton szaporítja a proletáriátus témegeit, világos, hogy a tőkésosztályt folyton kevesbbedik, miért is ha a nők kapnának is szavazati jogot, mit sem érnének el vele a mos-tani állapotok mellett, mert a tőkés osztálynál-tani ugyanoly arányban szaporodnak a száva-zatok száma.

Csak azok, akik ezen kérdést a nemi érdekek szempontjából tekintik, lehetnek ez or-szágba a női szavazati jognál érdekelve és várnak attól nagy dolgokat önmagukra nézve. A munkásosztályt pedig ez a kérdés még nem érdekli oly fokban.

RÖVID HIREK.

350.000 vasuti kocsinak és 250.000 embernek nincs munkája — így jelenti egy vasutársaság. A kocsi azonban nem eheznek hanem az em-berek igen. Mindamellett az előbbi az, ami a tőkésosztályt fáj és nem az utóbbi.

A szabadság hazájában újra meg akarták fosztani a feketéket emberi jogaiktól azt kí-vánva, hogy a feketéknek ne legyen joguk a fehérrel egy kocsihoz utazni, de attól való féltükben, hogy elveszítik a feketék szavazatait, elvetették ezt az indítványt.

Az agkori nyugdíj kérdését tárgyalják most Angliában és valamely formában okvetlenül meg is fogják valósítani, mert a polgári pártok a munkásosztálytól való félelmükben nem mer-nek ellene szavazni.

Amerikában minden 100 gyermek közül csak 25 tanul meg folyékonyan írni és olvasni, a felső iskolákban minden 10 közül 1 végzi el a tanulmányait, mert kénytelen dolgozni menni, hogy megélhessen.

China egy millió modernül felszerelt katonát szervez, hogy a civilizált rablótak, angol, fran-cia, német, orosz stb. nemzetbeliket birodal-mából kikergesse.

Hitchcock gyermekkorot barátai meg akar-ják menteni. Gyűjtést rendeztek javára, mely eddig 16.000 dollárt eredményezett.

BÁNYFY-KORSZAK PASSAICON!

A lóherések mozgólódása, úgy látszik pezs-gésbe hozta a hazaifly vért, egy pár nem tudom én milyen vérmes business-hazaifly keblében és f. hó 16-ára egy állítólagos 24 élszánt, de csak 21 tagból álló bizottság egy úgy csufolt népgyűlést hívott egybe Passaic városában.

Mindaddig jól ment volna minden, ha a népgyűlésre egy pár elvtársunk megjelenése, az amegy is csak gyér hallgató közönség között meg nem jelent volna; erre aztán megkezdődött a népgyűlés "kezdetén" előtt a lóherések között alattomban a taktikázás és titokban megállapodtak, hogy a szocialistáknak nincs szavuk, még ha népgyűlés is.

A gyűlés esti 6 órára lévén összehívta, 9 óra-kor aztán nagy nehezen 34 emberrel megnyit-ható lett volna és az elnök ur nagy nehezen elfoglalva a széket, csak annyit mondott beve-zető beszédében, hogy a lóhere nagyon üdvös találmány és hogy már a régi tisztviselők, kik az eddig bejött pénzt elmulatták és elportyáz-ták, már nincsenek többé, hanem ukaj vannak, kik becsületesek és jámborak.

Ezután következett a népbubítás. A szónok ur és azután még egy végezték ezt a művelet-et, azután jött tárgyalás alá a lóhere-alapsza-bály, amelyben a főpont természetesen a be-fizetés és a jelvény, amint különben önök, nyá-jas olvasók, máris ismerhetik ezt.

Utána valami csodás véletlen folytán egyik munkástársunk, azon feltevéseben, hogy népgyűlés lévén és mint ilyen szabad a trónuson ülőktől megtudni mindazt, amire csak kíváncsi a szegény halandó, az úgynevezett elnök ur-tól felvilágosításért eszedezett, mely felvilá-gosításkérés munkástársunk részéről csupán any-nyiból állott, hogy hány tagja van ezen népgyűlést toborzó szövetségnek, mire azon vá-laszt kapta, hogy 27.000, amely hazugság hal-latára megengedte magának munkástársunk azon megjegyzését, hogyha egy 27.000 tagból álló szövetség tagjainak mindegyike lóheréért 50 centet és tagdíj fejében is 50 centet fizet be, ami tagonként 1.— dollárt tesz ki, meg tudná-e mondani a nagyreményű bizottságok vala-melyike, hogy hol van az így bejött \$27.000.

Nosza erre működésbe lépett az úgynevezett lóhere-összetartás és lárho, hogy nem kell en-gedni beszélni, nem érdemli meg a szót, bon-tani akar és így tovább, miközben egyik elvtársunk szóért esdve azon választ kapta, hogy fizessen be és ha ezt megteszi, úgy kap szót, másképp nem. Erre ő ezt meg is tette; ezt látva a lóherések réa rontották és ha csekély számú elvtársunk közbe nem lép, úgy főbe verik, hogy ha aztán mint tag akarna jogaikt érvényesíteni, ne tudjon szólni.

Igy vezetnek népgyűlést a lóherések, akik nyilván mind Bánffy huszárai voltak s akkor tanulták, azt a műveletet, melyet most Pas-saicon gyümölcösöztetnek.

RONGY TRUST.

Egy jó üzletemberek, tehát kívánatos polgá-rokból álló klikk tagjai ugyancsak elverték egymást, mert szervezkedés útján sikerült ugyan egy csomó embert több 10.000 dollárral megkárosítani, de a szerzett haszon nem tud-tak megosztzkodni, mert mindegyik többet akart mint amennyi "megillette". Egy árveré-sen kartellt kötöttek és egyik sem igért többet mint a másik s így mintegy 40.000 dollár ára gépet 4600 dollárért vettek meg. Dacára a nagy megostráncolásnak, melyet az eset okozott, a törvényszék-nem fogja őket üldözni, — mert ők nem munkások.

A MAI TÁRSADALOM ÁLDOZATAI.

Ha végig nézünk szervezetlen munkástár-saikon, fájdalommal láthatjuk nagyfokú tu-datlanságukat, ez azonban nem az ő bűnük, hanem a tőkés osztályé, mely papjaival butítja, az iskolától elvonja, a művelődés eszközeitől mfgosztja a munkást. Megtanítja imádkozni, hogy nyugodtan hordozza az igát, de nem ta-nítja meg a természet törvényeire, ne hogy tu-datára ébredjen valóságos állapotainak. En-nek lett áldozata nemrég három magyar mun-kás is, kik a bányák mélyén dolgozva, és künyhök mélyén lakva nem tanulták megismerni a természet erőit, nem tudták, hogy a gáz mér-gező hatású, melynek beelévezése halált is okozhat, nem tudták, hogy kell a gázszevel banni, mert sohasem látták. Az égő gázlángot székre felállva elfújták, és ez okozta a három munkás halálát, kik ép az óhazába készültek és arról álmodoztak, hogy viszontlátják ottho-n hagyott családjukat, de a gáz belehelése foly-tán örökre elaludtak.

Munkástársak! Jöjjetek hozzánk s majd megtanítunk benneteket a természet és társa-dalom törvényeire. S. F.

ESEMÉNYEK.

S. P. VELEMÉNYEK AZ EGYESÜLÉSRŐL. — AZ ÖNTUDAT HIÁNYÁNAK EGY BIZONYÍTÉKA. — A SOCIALIST LABOR PARTY ELŐADÁSAI.

Az egyesülés kérdése a két szocialista párt keretein is túlhatolt immár. "Mindenütt beszél-nek róla." Crystal Springs, O.-ból írják: "Itt is sokat vitájk az egyesülés kérdését és nem egyedül szocialisták körében; nem, még de-mokraták és republikánusok is hallottak róla harangozni és részt vesznek a vitákban. Az ál-talános vélemény oda irányul, hogy az egye-sülés okvetlenül szükséges, hogy valami elér-hető legyen és ez helyes is, mert mindaddig, míg még utakon haladunk, nem érünk a kitű-zött célhoz...."

A "Wage Slave" c. S. P. lap így ír: "Gyakran fordulnak hozzánk azzal a kérés-sel, hogy néhány szóval magyarázzuk meg a S. P. és S. L. P. közötti különbséget. A kü-lönbség pusztán a taktikában rejlik, a cél mind-két pártnál ugyanaz. Azonban a S. L. P. nyil-tan és leplezetlenül az ipari unióizmus mellett küzd, amit a mi pártunknak is meg kellene ten-nie s előbb-utóbb kénytelen is lesz megtenni, ha eredményt akar elérni..." "A "Wage Slave" egyesülést kíván és pedig az ipari unióizmus alapján.

A "Montana News" (S. P.) szerint a butte-i local elfogadta a S. L. P. ismeretes-határozati javaslatát és kívánja, hogy a S. P. részről is választassák meg a hetes bizottság, mely az egyesülés módzatait megbeszélje.

Viribus unitis cím alatt a Sozialistische Rundschauban, a New Jersey-i S. P. hivatalos lapjában így ír Studiosus ál-íven valaki: "A szocialista pártok erőpocskolását látva, nagy-kon kellemes meglepetésben részesültem, mikor a S. L. P. határozati javaslatát olvastam. Azóta a legenergiusabban dolgozom azon, hogy a taktikai különbségekről a párt tagjai-t felvilágosítsam, hogy mire az egyesülési érte-kezlet meglesz (ami nagyon valószínű) az elvtársak intelligens módon adják le szavazatukat mellette vagy ellené. Hogy mindkét párt többsége az egyesülés mellett szavaz-e vagy nem, az nagyon is függ néhány befolyásos embertől, a tagok helyes felvilágosításától, a lapok maga-tartásától, a delegátusok megválasztásától, hogy ezek valakit még legjobb belátásáról is elterítsenek.

A helyzetet nem ismerő elvtársakat kötele-sége a szocialista lapoknak felvilágosítani mindkét részről, hogy megismerjék a különb-ségeket, nehogy a szokásos jelszavakat mind De Leonizmusnak használják fel az egyesülés ellen argumentumként. Az újságok bizonyos fokig befolyásolják sok embertől az elhatáro-zásait, de különösen a munkásoknál forog ez fenn, melyeknek felfogását az egyesek véle-ménye visszatükrözteti.

A S. P. és S. L. P. közötti különbség tárgya-lásánál nem a személyes ügyeken vagy jelsza-vakon való lovalgálás legyen a fontos hanem a tényleges előnye vagy hátránya az I. W. W.-nak.

Vajjon a S. P. lapok eleget tettek-e ezen kö-telességüknek? Felvilágosították-e tagjaikat az igazi különbségről?

Nem! Nem, sőt ahelyett befolyásos lapok, mint a mint a Wahrheit, Phila' Tageblatt és N. Y. Volkszeitung csupa személyes viszályok, surlódás és jelszóval nyilván küzdött az egye-sülés ellen, Bereger pedig lapjában, a Wahr-heit-ban, mint a szelmalom forog, hol mellette, hol ellene, azért nem is akarom kudarcait te-kintetbe venni. A Volkszeitung pedig félrevezető taktikájával ugylátszik mindent meg akar tenni az egyesülés ellen. Náluk ez a jelszó: "Világ proletáriai egyesüljétek" ily fontos esze-ben teljesen háttérbe szorul. Vezércikkükben a fentvezett lapok a S. L. P.-ről csak mint "hulla" beszélnek. Természetes, hogy ez nem a szerkesztőstől ered, csak a szerkesztőtől és véletlenül csupa "öreg elvtárs" nyilatkozik az ő szájjukkal. Hogy ily kifejezések tényleg be-folyással vannak az egyesülésre, azt mindenki beláthatja. Az ellenzéki tagok ezen mozgalom-ban azok közül kerülnek ki, kiknek egyedüli szellemi táplálékuk a Volkszeitung, tehát a té-nyeket egyáltalában nem ismerik. Az ilyen jel-szavak azonban nemcsak helytelenek, hanem a legnagyobb mértékben antisocialisták is, melyek az amerikai szocialisták egy részére befolyással vannak, dacára annak, hogy ezen jelszavak nem bírnak semmi értékkel.

Azután a vezércikk bizonyítani akarja, hogy az egyesülés a S. L. P.-vel az S. P.-re hátrá-nyos lesz. Azért a régi vesszőparipát, a S. T. and L. A.-ot újra előásták, hogy legyen mivel elidegeníteni a két párt tagjait egymástól. Ilyen közösleges politikával végeredményre soha-sem juthatunk, mert oly hazugságokkal, mint

amilyen a 'hulla'-elmélet, csak az elidegenítés eszközei."

A történelmi igazság kedvéért ide kellene iktatnunk azon kirohanásokat az egyesülés és a S. L. P. ellen, melyeket ellentétben régebbi örömmujongásaihoz a Volkszeitung és a Wahrheit ismételtelen elkövetnek. Ha ezt meg-szem tesszük, annak indokait megtaláljuk a kö-vetkező S. P. lapban (Socialist Review) meg-jelent jellemzésben:

"Látom — így ír Chas. Ufert az említett lapban — hogy a Viktor L. Berger által szer-kesztett 'Wahrheit' és a 'N. Y. Volkszeitung' megegyeznek abban, minő állást kell a S. P.-nek az S. L. P. ajánlattal szemben elfoglalnia. Mellesleg megjegyezve, a 'Wahrheit' és a 'Volkszeitung' csak ritkán egyeznek a párt-taktika kérdéseiben. Ez a két lap azt állítja, hogy a S. L. P. 'halott' és nem volna semmi értelme egy 'hullával' egyesülni. Hadd jöjje-nek a S. L. P. tagjai egyenként a S. P.-ba, mondják a lapok 'nehogy a S. L. P. bünci a S. P. vállaira legyenek vethetők'.

Ezen újságok magartartása látszólag az egye-sülés javára szól, tényleg azonban ellene. Mind-két újság szerkesztője egészen jól tudja, hogy ily javaslat a S. L. P. sohasem fog foglal-kozni.

Ha a S. L. P. csakugyan 'halott', a mint azt néhány szerkesztő és mások elakarnák velünk hitetni, mi értelme volna akkor a 'halottakat'-egyenként bebocsátani? Kevésbé hallottak volna-e, ha egyenként jönnének, mintha testületileg, egységes pártként lépnek be?

Persze, aki résztvesz a mozgalomban és an-nak történetét figyelemmel kísérté, észreveheti a szándékok is. Bizonyos, 'nem kívánatos tag-jaik' a S. L. P.-nek volnának azok, kiket ki kel-lené zárni egy egységes mozgalomból. És a leg-kevésbé kívánatos tag mindnyája közül, a 'People'-nek, a S. L. P. hivatalos lapjának a szerkesztője.

"... Nem hagyom magam a 'De Leonismus' ról szóló átlátszó üres lármázással bolondítani és kész vagyok oly férfunak, aminő De Leon, őt megillető helyet juttatni ezen ország so-cialista mozgalomában. Mert akármit látnak is jónak am azok bevallani, tény az, hogy Daniel De Leon érdemest tette magát a szocialista mozgalomban való szereplésre.

Több tekintetben nem értek egyet De Leon-nal, de ép oly kevéssé vagyok a párttaktika különböző kérdéseire nézve egy véleményen Viktor L. Berger, A. M. Simons vagy más ve-zető párttaggal, de mindebben nem láthatok semmi okot arra nézve, hogy azok valamelyi-két kirekesszem a szocialista mozgalom-ból.

... Egy bizonyos: mindkét párt tábora al-po-san kifáradt a 'szakadás'-ban. Tagjai szive-sben adnák idejüket a szocializmus terjese-tésére, mintsem hogy minduntalan kénytelenek legyenek a két párt közötti 'különbséget' ma-gyarázgatni.

... A legjobb mód az, hogy elfogadják a S. L. P. okos és időszzerű javaslatát."

Egy levelet kaptunk a napokban. Egyik munkástársunk írta és arról szól, hogy egy tíz hó-na óta beteg és munkanélküli proletártestvé-rünk Gróf Széchényi Lászlóhoz fordult azzal a kéréssel, hogy ha lehet, lefoglatl hajóján a székes-hegyi szőlő-nyomora felől, azt hitte, hogy védő szárnyakra talál a nemes gróf-nál, de a köszívű kapitalista még csak válasza sem méltatta."

Mind ezt pedig azért íratna meg nekünk, hogy itt szóvá tegyük és megbotránkozunk rajta.

Hát meg is botránkozunk, de nem Széche-nyin, hanem azon a szerencsétlen, minden osz-tályöntudatot nélkülöző rabszolgan, aki nem tudja, hogy ha a munkásnak valami baja van, azon csak munkástársai segíthetnek, aki nem tudja, hogy ebben a társadalomban megszűnt az a közösség az emberek között, melyeket a "honfitárs", "rokon" stb. üres szavakká vált fogalmak fejtenek ki. Csak egyféle közösség van az emberek között: az osztályharchoz való tartozás által megadott közösség; a munká-snak munkással való közössége, melyet áthidal-hatatlan úr választ el a másik osztálytól s az általa ápolat minden egyéb látszólag még létező viszonylatoktól: az egy családban, egy orszá-ghoz, egy fajhoz, valláshoz való tartozás közös-ségeitől.

(Folytatása a 2-ik oldalon.)

És gyors elhatározással kiállított Brassac „polgártárs” részére egy elbocsátó levelet, amelyre ráhamisította Robespierre aláírást.
S ő maga ment a börtönbe, hogy a vicomte-közölje szabadonbocsátását.
... Ön szabad, Brassac polgártárs — mondá — menjen s mondja meg Celine-nek, hogy kivánságát teljesíttem és beváltottam szavamat. Adját neki a papirokat; ezek külföldi utlevelék, amelyekkel mindketten akadálytalanul átjuthatnak a határon. Utazzanak el minél előbb, de addig is, míg ön Párisban marad, rejtzkődjék el — és most menjen.

A vicomte nem várta meg, míg ezt kétszer mondják neki; egy köszönő szó nélkül elsietett és egyenesen Keriác kisasszony palotájába ment.

— Ön szabad!? — kiáltá Celine meglepetten.
— Ő tehát mégis megtartotta a szavát!

— Igen — mondá a vicomte — én szabad vagyok és mondhatom, hogy kedélyesen ment a dolog. Hirtelen élm állt az a parasztfickó... ejh... hogy is hívják?... Azt hiszem, Celine, látam öt többször az ön szüleinnek bretagnei kastélyában... Szóval jött és tudatta velem, hogy szabad vagyok; még mondott egyet, még hogy tudassam önnel, de én természetesen nem jegyeztem meg magamnak amit mondott; fölhaborított azonban, hogy az a fickó csak keresztnevén merete önt említeni. Egyébként átadott nekem két utlevelet és azt tanácsolta, hogy utazzunk el minél előbb, ameddig azonban itt maradok, el kell rejtzknöm.

Celine magához vette az utleveleket.

— Az elutazás nem oly sürgetős — mondá — nekem van még némi elintézni valóm. Hátunkban ön nagyon jól el van rejtve. A törnyben van egy titkos szoba, ahol önt nem találja meg senki. Jean, régi, szolgám, oda fogja önt vezetni és szolgálatára lesz, ő benne bizhat.

E szavakkal ösöngetett Keriác kisasszony és a megjelent inasnak a szükséges utasításokat megadva, eltávozt, véglegényének csupán annyit mondott, hogy sürgetős utja van.

Pálhoz sietett, hogy megkösönje neki, amiért oly gyorsan teljesítette kivánságát, de megdöbbent, amikor lakására érve, megtudta, hogy letartóztatták, mert a vicomte-ot vá- misított elbocsátó-levelel kiszabadította börtönéből.

Megrendülve tért haza.
— Tudja, mi történt? — szolt magánkiül véglegényéhez. — Pált elfogták, mert önt meg mentette.

— Nos és...? Mi történt tovább? — kérde a vicomte egykedvűen. — Épp gazdagon terített asztal előtt ült és kedélyesen lakmározott.
— Kedves Celine — folytató Brassac — mit törődünk mi azzal, ha az a bitang a börtönbe és aztán a vőpadra kerül? Csak ússék egy-mást agyon, akkor legalább könnyüszerral megszubadunk tölük és a rend helyre lesz állítva.

— De hiszen Pál az ön megmentője!
— A gazember olyan vakmerő volt, hogy „polgártárs”-nak szoltított engem; már egyedül ezért érdemli meg a bitófát.

Celine végtelenül megveto pillantást vetett véglegényére és anélkül, hogy tovább egy szóra is melatta volna, eltávozt.

De másnap még izgatottabban tört a titkos szobába.

— Pált halálra ítélték ön helyett! — kiáltá.
— A vicomte vállalt vonogatta.
— Azonban megmentheti magát, ha elárulja az ön rektekhelyét.
— Brusac elsáppadt.

— Csak nem fog... — dadogá.
— Nem, ő nem fogja önt elárulni — viszonzá Celine — mert szavát adta nekem, hogy meg fogja önt menteni.

A vicomte megkönnyebbülten lélegzett föl.
— A fickó bizonyára tudja, hogy mivel tartozik nekünk — mondá. — De okosabb volna mégis, ha nem sokat tanakodnánk, hanem igyekezzenk minél előbb kerekelt oldani, mi célra van utlevelünk?

— De hiszen hallja, hogy ön helyett fogják kivégezni... Önnek tehát nem lehet és nem szabad eltávoznia... —

A vicomte csodálkozva tekintett menyasszonyára.
— Bolond asszony — gondolta — majd kiürülök én belőle a romantikus bogarakat, csak legyen a feleségem. — Hangosan pedig ezt mondá:

— Mit tegyek tehát?
— Önnel Robespierre-hez kell...
— A véglegény megjédt.
— Robespierre-hez? Hiszen akkor el vagyok veszve!
— Önnel személyesen kell elmennie. Robespierre talán kegyelmet fog gyakorolni... —

— És erre a „talán”-ra bizzam magam? Ön bizonyára nincs esznél! — kiáltá durván. — Mit törődöm én azzal a parasztfickóval! Adját ide az utlevelemet, el akarok menni. — hogyha ön mindenképpen maradni akar... akkor maradjon isten nevében... de...
Itt hirtelen megakadt, mert kívülről zöréj hallatszott. Majd fölugrott.

— Az istenért, jönnek... kiáltá aztán elhalványodva s egész teste reszketett.
Celine megveto nézett reá.

— Gyáva! — toltult önkéntlenül is ajkaira.
Majd az ajtóhoz lépett és hallgatódzott.

— Semmi — mondá. — Hisz tudja ön, hogy az a szoba jól el van rejtve.

Brussac azonban mintha nem hallotta volna.
— En el akarok menni — jajgott — csak el, el, el! Adját ide az utlevelemet és engedjen el.

— És ezt az embert tudtam én szerelmere méltatni — mondá Celine és egy utolsó, megveto pillantást vetve véglegényére, eltávozt.

Most már csak egy gondolata volt, Pált meg kell menteni — mindenáron.

Robespierre-hez ment és az ár, melyet fölajánlott, megnyitotta Pál börtönét.

Mikor a szabadító parancssal kezében börtönébe lépett, Pál, fejét tenyerébe hajtva, gondolatokba elmerülten ült.

Hirtelen egy szeretetteljes hang szolt feléje: — Pál, eljöttem, hogy köszönetet mondjak önnek.

Pál meglepetten ugrott föl helyéről.

Oh, Celine! — kiáltá örömmel. — Ön hozam jött! Még egyszer látom tehát önt halálom előtt! Oh ez több, mint amennyit legmerészebb álmaimban is reméltem!

— Ön szabad, Pál! Robespierre azonnal jön, hogy személyesen tudassa ezt önnel.

— És a vicomte?

— Az Robespierre kezében van.

— Eszerint ismét elfogták?... Szegény Celine!

— Nem, már nem „szegény Celine”, a vicomte oldalán bizonyára sajnálatra méltó lettem volna. De megismertem hitvánságát és habozás nélkül föloldoztam, hogy megmentsem azt, akit szeretek... —

— Celine!

— Emlékszel-e még Pál, mit ígértem volt nekem, mikor egy-egy súlyosabb föladata vállalkoztál?

— Azt ígérted, hogy a feleségem léssz, az én édes kis feleségem... Oh, Celine, akarod... Akarod igazán?

— Teljes szívemből — viszonzá Celine és nyakába borult Pálnak.

— Sok szerencsét és boldogságot — mondá Robespierre — aki az imént észrevétlenül belépett.

EGYLETI HIREK

FIGYELEM!

Értesitem az osztályok titkárait, hogy az elmult héten kiküldtem csomagokban a „Célok és Eszközök”-et. Külön felhívom Philadelphia, Chicago, Cleveland I. oszt. és San Francisco-i szervezetek titkárait, miután egy csomag viszszajött cím nélkül.

A. Gonda, könyvkereskedő.

A New Yorki Szoc. Munk. Szerv. I. osztálya március 6-án este 8 órakor tartja NEGYEDÉVI ÜLÉSÉT. Pontos megjelenésér: Titkár.

A New Yorki Szoc. Munk. Szerv. I. osztálya szerdán, március 4-én este 8 órakor választmányi ülést tart. Tekintettel arra, hogy ez az utolsó ülés ebben a negyedben, a tagok teljes számban való megjelenése kívánatos. Titkár.

A New Yorki Szoc. Munk. Szerv. II. oszt. március 10-én, este 8 órakor 1667 2nd Ave., „Ujvilág Kávéház” I-ös emeleti helyiségében tartja rendes haviülését.
Pontos megjelenésér a Titkár.

NÉPGYÜLÉSI TUDOSÍTÁS.

A Newark-i (O.) szervezet február 15-én igen szép népgyűlést tartott, melyen szónokok voltak: Somogyi (New York) és Jergasics elvtársak (Columbus), előbbi 2 és fél órással beszélt, ismertette a munkás helyzetét, utóbbi pedig az amerikai magyar loherés egyleteket és a magyar polgári lapokat ostarozta. A hallgatóság élénk tetszéssel honorálta a szónokokat, és 13 uj tag lépett be szervezetünkbe.

Bauer János, jegyző.

A Philadelphiai Szoc. Munk. Szervezet által saját helyiségében, 800 Parrish St.-en tartandó felolvasások ideje és tárgya:

Február 22-én: Az ember származása.
Február 29-én: A párisi kommune.
Március 7-én: A klrikalizmus.
Március 14-én: Az osztályok keletkezése.
Március 21-én: Az osztályharc.
Március 28-án: Politikai mozgalom.
Április 4-én: Gazdasági mozgalom.
Minden felolvasás után a tárgyra vonatkozó kérdések intézhetők a felolvasókhöz.
Munkástársainkat és elvtársainkat felhívjuk, hogy hívják meg e felolvasásokra barátaitkat és ismerőseiket.

A Munk. Betegs. Szöv. I. osztálya március 6-án este 8 órakor tartja rendes ülését. Tekintettel a fontos ügyek elintézésére, felkérem osztályunk tagjait, hogy pontosan megjelenjen sziveskedjenek.
Titkár.

SZERVEZETEK ÉS ELVTÁRSÁK FIGYELMÉBE!

Értesítjük mindazon osztályokat és egyes elvtársakat, kik Somogyi Mihály szervezetét körükben óhajtják, hogy levelezéseiket a következő címre küldjék: M. Somogyi, c.o. M. Spitzer, 1439 So. 3rd St., St. Louis, Mo.

A TÁRSADALMI FORRADALOM.

— Irta Karl Kautsky. —

VII.

5. A termelés fokozása.

Hogy a termelés gyorsan fokozható legyen, arra nézve különböző eszközök vannak, melyek közül a két legfontosabb már manapság is nagy jelentőségre tett szert. Mindkettőt eredményesen alkalmazzák az amerikai trusztok, melyektől a társadalmi forradalom módszerei tekintetében általában sokat tanulhatunk. Mutatják nekünk, miként lehet egy csapással a munka termelőképességét fokozni. Ez egyszerűen azáltal történik, hogy az össztermelést a legelőkeletesebb üzemekre összpontosítják, és az összes többi, melyek alacsonyabb fokozatúknak, üzemek kivételével tartják. A cukortrust pl. néhány évvel ezelőtt összes birtokában levő üzemek közül csupán azokat egybegyűjtve részelt használta fel és összes üzemének ezen negyedrészeben ugyanannyit termelt mint annakelőtte valamennyiben együttvéve. A whisky-trust is 80 megszerzett nagy földjeiből 68-at azonnal üzemek kivételével; csak tizenkét földjét tartott üzemben s ezen tizenkettőben hamarosan többet termelt, mint azelőtt 80-ban. Ugyanígy fog eljárni egy proletár kormány is, mit ez annál könnyebben tehet, minthogy a magántulajdon ebben nem akadályozza majd. Hol az egyes üzemek magántulajdonban vannak, ott az elégtelen kiküszöbölése azok köréből csak lassan, a szabad verseny útján mehet vége. A trusztok csak azáltal tudták azonnal kiküszöbölni a rossz működő üzemeket, hogy az azok fölötti magántulajdon megszüntették és valamennyit egy kézben egyesítették. Az a módszer, melyet a trusztok a termelésnek aránylag csak kicsiny területére alkalmazhatnak, egy proletár kormány a társadalmi termelés egész területére képes kiterjeszteni, mivel az összes kapitalisztikus magántulajdon megszünteti. De az ő módszere, a termelés fokozása az elégtelenül működő üzemek beszüntetése által, nemcsak, alkalmazásának köre tekintetében fog a mai trusztoktól különbözni, hanem más módon és más célokra működésbe fog lépni. Az új kormány ezt a változtatást első sorban azért fogja megvalósítani, hogy a béreket felemlhesse. A trusszel szemben a munkásra való minden tekintet nélkül halad a maga útján. Azokat, akik a fölős üzemekben szükségtelenül vannak, egyszerűen elbocsátja. Legfeljebb arra használja fel őket, hogy nyomást gyakoroljon a foglalkoztatott munkásokra, bérüket nyomja és függőségüket növelje. Természetesen másképen fog eljárni a győzelmének munkásság. Ez azon munkásokat, kik a beszüntetett üzemekben fölöslegessé válnak, a többiekhez fogja utalni, melyek tevékenységüket folytatják. A trusztok azonban annál is inkább tesznek fölöslegessé munkásokat, minthogy nem szándéklak a termelést jelentékenyen kiterjeszteni. Mentől inkább szaporítják a termékek tömegét, annál nagyobb azok kinalata, annál alacsonyabb lesz egyébként azonos körülmények között azok ára. A trusztok azonban éppen az árak hanyatlásának akarnak ellene működni. Tehát inkább korlátozni, semmint kiterjeszteni akarják a termelést. Ha a legjobb termelési központokban termeltetnek csupán, úgy az első sorban a termelési költségek leszorítása kedvéért történik, hogy ez által megmaradó vagy éppen növekedő árak dacára is növeljék a profitot, nem pedig a termelés kiterjesztése végett. A proletár-kormány nak ezzel szemben azon mulik, hogy a termelés bővüljön ki, mert nem a profitokat, hanem a béreket akarja felelni. Ennek elérésére a munkások számát a legjobb üzemekben a legnagyobb mértékben szaporítani fogja, és a termelést azáltal fokoztatja, hogy egy üzemben több munkáscsoportot dolgoztat egymásután. Miképpen lehetséges ez és mennyire befolyásolhatja ez a termelést, egy példán szeretném bemutatni, melynek számai természetesen önkényesen a legvölsőbb kaptokak és nem felelnek meg a valóságnak, azonban mégsem képzeletbeli képet ábrázolnak, hanem valóságos másukat a trusztok működésében lelik. Vegyük például a német textilipart. Ez ma kerek egy millió munkást alkalmaz. Ennek nagyobb fele oly üzemekben van foglalkoztatva, melyek mindegyike ötvennél több munkást számlál. Tegyük fel már most, hogy a nagyobb, terjedelmesebb üzem mindenkor egyszerűszen a technikailag tökéletesebb. Ez persze nem állja meg helyét minden esetben. Egy 20 munkással dolgozó üzem technikailag sokkal jobban lehet berendezve, mint egy hasonló ágban 80 munkásra berendezett. De

hogy nagy megerőltetésbe kerül gondolataink világos kifejezésére világos szavakat választani, nehogy sincs önmagával megelégedve, a prémes bundáját, valamit akart mondani, de miért nem tudja minazt kimondani, ami a szívén fekszik.

REGÉNY.

A kozákok.

Irta: Tolsztoj Léo.

I.

Moszkvában kihalt az élet. Csak hébe-korba lehet hallani a kocsiak zörgését, a hólepte utcákon. Az ablakok sötétek, a kihalt utcákon kialudtak a lámpák. A templomból hangszó hallatszik, átzug a szunyadó város felett s hirdeti a reggel közeledtét. Egy-egy keskeny talpu szán siklik át a homokos havon; megáll a legközelebbi sároknál, a kocsi meg elszundikál benne. Ünja a várást. Egy öreg asszony siet a templomba, hol a rendetlenül fellított ezüst gyertyatartókban az égő viaszgyertyák fényé sárgás színt vet a szentképek aranykereteire. A munkások fáradtan indulnak utjukra, a hosszú téli éj után.

Az uraknál még este van.
Chevalier vendéglője ablakából, a törvény tilalma ellenére, világos fény szűrődik ki az utcára. A bejárat előtt néhány kocsi, szán álldogál, meg egy háromfogatu postakocsi. A kapus, bundájába huzva magát, a ház valamelyik zugában bókiskol.
— Mi az ördögöt állanak ezek itt? és éppen akkor amikor nekem szolgálatom van, morogja az egyik szolga. Nagyot ásit, aztán visszautal az előszoba lócájára, s tovább gubbaszt.

A szomszéd szobából három fiatal ember beszéde hallatszik ki. Vacsoránál ünek. Az asztalon ételmaradékok, üres palackok állanak össze-vissza. Egyikök, egy sovány kis emberke, nyugodtan, szótlanul nézi az utasokat. Szemeiben valami fáradt érzés ül. A másik, egy hosszú nyurga alak az asztal mellett ágyon nyújtókodik el, ujjaival az óraláncán babrál. A harmadik, prémes bundájában burkolózva fel s alá jár a szobában; időközben megáll, hogy egyegy mandulát törjön fel vastag ujjai között, mialatt folyton mosolyog. Arca és szeme egészen kitüzesedett. Szenevélyes hangon beszél, karjával nyugtalanul hadonáz; látni rajta, mát élizze. Még csak egyet akarok mondani!

Sohasem szeretél te igazán, nem is tudod, mi az a szerelem. — A másik még jobban felhuzta a prémes bundáját, valamit akart mondani, de miért nem tudja minazt kimondani, ami a szívén fekszik.

— Azt mondd, nem szeretem! Igazán erős vágy van bennem; erős, szenvedélyes. A szerelem utáni vágy. És még egyszer kérdelek: valóban létezik-e olyan szerelem? De minek is szóljak erről. Sok ostobaságot követtem el életemben, de most már mindennek vége. Igazad van.

— Amennyiben ismét előről fogod kezdeni, — mondta amelyik az ágyon nyújtókodott; tovább jászott az óralánccal s úgy beszélt.
— Kicsit rosszkedvű vagyok, de már nem bánom, hogy tovább utazom. Szomorú vagyok! De hogy miért, magam sem tudom.

Aztán elkezdett önmagáról beszélni, erős hűvel, mintha mindenki a legfeszültebb kíváncsisággal hallgatta volna. Az ember akkor a legönzőbb, ha a beszéd heve magával ragadja. Azek képzeli, hogy semmi sem oly szép, érdekes, mint ön maga.
— Dimitri Andrejovics, a kocsisod türelmetlenkedik — szolt be az egyik szolga. — Tizenkét óra óta vár rád s most négy óra van.

Dimitri sokáig nézte a szolgát; vastag, nem száru csizmáját, cipője köré kötött övét, álmos arát. Szomorú érzés fogta el. Egy kifaradt élet, nélkülözésekkel telezöve; akinek egyedüli hivatottsága a nyers munka.

— Isten veletek. — Begombolta kabátját, felvette sapkáját, aztán megállt a szoba közepén. Kocsisának egy pohár pálinkát adott, a mire az ujra lecsendesedett. Összeölekezett a többiekkel, megcsókolta őket háromszor, azután kifelé indult. Amelyik a szobában fel s alá járt, az asztalhoz ment, kiivott egy pohár pálinkát, megfogta a kis ember kezét, arcát a pirfutotta át.

— Mégis azt mondom... öszinte leszek... tudod, hogy szeretlek... Szereted őt... Mi? Lásd én is azt gondoltam... Ugy-e szereted?

— Szeretem, válaszolta a másik bánatos mo- sulylyal.

(Folytatjuk.)

HIRDETÉSEK

(E róvat alatt közöltékert nem vállal felelősséget a kiadóhivatal.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

A. N. Bridgeport. A beküldött közléme nem tüti meg a mértéket.

VEGYES ROVAT

Hovantzi és Szarka elvtársaknál örövendetes családi esemény közzöntött be egy-egy egészséges ifjú proletár képében. Üdvözljük őket!

LAPUNK MEGBIZOTTAI.

New York, N. Y. Szerkesztőség, 516 E. 6th St. Brooklyn N. Y. Mandula Sándor, 238 Heyward St. Cleveland, L. M. Bakos, 2130 W. 29th St. E. Pitsburg, és környéke, L. S. Gáger P. O. B. 385 Schenectady, N. Y. Tóth Lajos 109 7th Ave. Passaic, N. J. Bujáky János 14 Grand St. Garfield Newark, N. J. Róna D. 361 Boyden St. St. Louis. Harangozó P. 202 Souldar St. Elizabethport, N. J. A. Gallé 257 Livingston St. Barberton, O. Botos Imre 214 Mulberry St. Milwaukee, Wis. L. Horváth 619 -3rd St. San Francisco, B. Fischer 883 McAllister St. Philadelphia, Pa. Frencl 916 Randolph St. Buffalo, N. Y. J. Popovi s, 394 Tonavanda St. McKeesport Pa. Debreceny B. 148-2nd St. Baltimore, Md. L. Farkas, 914 E. Fayette St. New Brunswick, J. Kovács, 41 Somers et St. Springfield, Ill. Szivós János 805 N 7th St. Cincinnati, G. John Juhász 1941 Central Ave. Bridgeport, Conn. K. Welser, 33 Cherry St. Hartford, Conn. Lynn és Boston. Czapp István 4 Selsbee Chicago, Ill. Bohm Fülöp 308 Washington Boulevard Newark, C. Turucz Pál. Diverson 19 Janka István. Erie, Pa. Tokóti Béla 548 W 19th St. Oakland és vidéke, Cal. M. Klein, 516 18th Street Oakland, Cal. Peoria, Ill. J. Takács 625 Fishgate St. Columbus, O. J. Jergatics, 233 -2nd St. Allegheny, Pa. H. Gyékis, 803 East St. North Tonavanda N. J. Ch. Mayer, 239 Fredericks St. Ezenek kivül e gyres szervezetek által megválasztott tisztségviselői is fel vannak hatalmasza előfizetők felvenni és azt nyugtázn.

EGYLETI KALAUZ.

I. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet egyletihelyisége 516 E. 6th St. Üzleti ülésit tartja minden hó első szombatján Minden szombat este és vasárnap délután vita vagy felolvasás. Vendégeket szívesen fogad a szervezet.

II. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet 11. osztály helyisége 1567 2nd Ave. Uj Világ kávéház I. em. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Vendégeket szívesen fogad a szervezet.

III. osztály. Brooklyni magy. szoc. kör. 5 Boerum St. (oc. Labor Club helyiségeben) van. Titkár Karl Ste. fe. nk6, 85 Schole St. Hová minden levelintézendő. Minden hó első vasárnapján d. u. 2 óra körül közgyűlés és minden 4-ik szombat este 8 óra körül összejövetel. Gyönyörű és gazdag könyvtár a! a tagok rendelkezésére.

IV. osztály. Passaic Magyarajka Szoc. Köré Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a kör helyiségében. Lehetőkéféle hallani 182 -3rd st.

V. osztály. Elizabethporti szoc. munkás Szervezet. Gyűléseit tartja a Knoll-féle Hallban 468 East Jersey St. cor. 5th St. minden 3 szombaton vita vagy felolvasás. Utolsó szombaton üzleti gyűlés. Titkár: M. Oppman, 243 Inlece Pl.

VI. osztály. Newarki Szoc. Munk. Szerv. Üzleti ülésit tartja minden hó 1-8 szombatián és a többi szombatián vita vagy felolvasás. 20 West St. Piavetzky szalon helyiségében. Titkár Adler Lajos, 134 West St.

VII. osztály. Schenectady-i Szocialista Munkás Szervezet helyisége 806 Duane Ave. Sass József helyiségében. Gyűléseit tartja minden hó 2-ik szombat este 8 óra körül és minden hó 4-ik vasárnap d. e. 9 óra körül. 84 Albany St. Kurung elvtárnál. Titkár A. Baan 82 Wally St.

VIII. osztály. Pittsburg és környéke Szocialista Munkás-Szervezet minden hó második vasárnapján d. e. tartja az üzleti gyűlést és minden szerdán este vita-estély vagy felolvasás tartatik magánhelyiségében 335 Beech Street. E. Pittsburgi titkár M. Weisz Lev. titkár L. Gross P. o. Box 385. A szervezetet érdeklő levelek ide címzendők.

IX. osztály. Fiskepointi Magyar Szocialista Munkás Szervezet saját helyisége 149 2nd St. Üzleti gyűlést minden hó első vasárnapján délelőtt, minden harmadik vasárnap eszmecsere. Titkár M. Braum, Levelező titkár Rudw cky Béla e. o. Rosenberg 328 5th Avenue, hová minden a szervezetet érdeklő levelek küldendők.

X. osztály. San Franciscoi Szoc. Munkásszervezet. Gyűléseit tartja minden hó első szombatián, a többi szombatián üzleti gyűlést. A szervezet helyisége 883 Mc. Allister St. Titkár: Stern M. cor. Scott and Cheoutnut St Szervezetünket érdeklő leveleket kérnénk ide címezni.

XI. osztály. Clevelandi Magyar Szocialista Munk. Szervezet (Hungarian Branch of the Socialist Labor Party.) Titkár J. Timár, 1949 W. 25th St. Minden a szerv. érdeklő levelek ide küldendők. Gyűléseit tartja minden hó első kedjén, 1949 W. 25th St. magánhelyiségében.

XII. osztály. Hartfordi Szoc. Munk. Szerv. P. o. és lev. titkár: Burger Doros, 386 Park St. Pénztárnok Lukács János. Gyűléseit tartja minden hó 4-ik vasárnapján 34 Elm St. S. L. P. Hall.

XIII. osztály. Philadelphisi Szoc. Munkás Szervezet Pénzügyi titkár és jegyző L. Tóth Levelező titkár J. Tudor 825 N. Lawrence St. kihez minden a kört érdeklő levelek intézendők. Rendes havi ülés minden hó első vasárnapján d. e. 9 kor. Kedélyes estély második és viasestély negyedik vasárnapján tartatik meg. Gyűléshelyisége 607 N. 3rd St. Rákóczi kávéház.

XIV. osztály. Buffalói Szocialista Munkásszervezet. Levelező titkár M. Weisz 512 Tonavanda St. Hová minden a szervezetet érdeklő leveleketintézendő. Pénztárnok Erdélyi A Gyűléshelyiség 174 Astin St. Gyűlések, felolvasások és vita estélyek minden szerdán este. Magán-helyisége nyitva minden este.

XV. osztály. A St. Louisi Marx Károly Munk. Önk. Egylet. Magánhelyisége nyitva minden este. Titkár M. Spitzer 1430 So 3rd St. Összejövetelt tartja hetenként háromszor a következő sorrendben: Kéki napokon olvasó. 1. és 3. estörtörtökön üzleti ülés, a többi estörtörtökön rethorikai előadások Vasárnap délutánonként szórakoztatásra szánt családi összejövetelek.

A St. Louisi, Marx Károly Munkás Önképző Egyet egy et Dalardai osztálya, dalorvél tartja minden vasárnap d. e. 10-12 óráig Üzleti ülésit minden hó 2-ik szombatián. Titkár Lány Sándor 2401 N. 9th Street Minden a dalárdát érdeklő levelek ide címzendők.

A St. Louisi Marx Károly Munkás Önképző Egylet női osztálya. Gyűléseit tartja minden estörtörtök d. u. fel 2-4-6-8-10-12 óráig.

XVI. osztály. „Baltimorei Locuspontit Szoc. Munk. Szerv.“ gyűléseit tartja minden harmadik, havi ülésit pedig minden első vasárnapján a hónapnak, délelőtt 10-6-12 óráig. a Labor Lyceumban, 1011 E. Baltimore St Lev. titk. Ch. Varró 14 N Curley St.

XVII. osztály. Bostoni [Mass.] Szocialista Munkás Szervezet. [Hungarian Branch of the S. L. P.] Üzleti gyűléseit minden hó 2-3 hétfojén, gyűlés után vita ; és minden negyedik vasárnap közpő gyűlés, 1165 Tremont St. Room 1. Boston, Mass., a S. L. P. helyiségében.

XIX. osztály. Chicagói Szocialista Munkásszervezet (Hungarian Branch of S. L. P.) magánhelyisége 606 Fulton Street. Üzleti ülésit tartja minden hó 1-8 vasárnap d. u. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Az elvtársak mindenféle ügyekben utbaigazítást kapnak. A szervezetet érdeklő értesítések Pallos Károly 16 Emmerson Avenue leveleözött intézendők.

XX. osztály. Cincinnati-i Szocialista Munkásszervezet. Üzleti gyűléseit tartja minden hó 1, és 3. vasárnap d. e. 9 óra körül. Minden vasárnap d. e. vita vagy felolvasás az S. L. P. Sectó helyiségében 1414 Race st. hol belépni óhajto tagok jelentkezhetnek. Levelező Páfi János 321 Oliver St.

XXI. New Brunswick Szoc. Munk. Szerv. Gyűléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Titkár: Ur J. 256 Neilson St.

XXVI. oszt. Oakland és Vidéke Szoc. Munk. szerv. Lev. titkár Klein M. 516 18th Street, Oakland, Cal. Üzleti ülésit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2 1/2 óra körül 337 13th St. (Castle Hill) Oakland Cal.

XXVII. oszt. A Peorii Magyar Szoc. Munk. Szervezet. Levelező és pénzügyi titkár Takács István, kihez minden írásbeli közlémeintézendő [lakik 625 Fishgate St.] A szervezet minden hó első vasárnapján d. u. 8 óra körül havi és minden 2-ik szombatián közgyűlést tart 3102 S. Adams Street, Berger Hall-ban.

XXVIII. osztály. Chicagói Szoc. Munk. Szerv. 2. k. osztálya. Titkár Ch. Jeney 920 Cloyburn Ave., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXIX. osztály Newark, O. Szoc. Munkás Szervezet Üzleti gyűléseit tartja minden hó második vasárnapján közpő gyűlést minden második vasárnapján Baltimore St. 389 magán helyiségében Lev. titkár Turucz Pál Co. Cedar, Washington St. kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Pénztárnok Botos Antal, jegyző Abszolon József.

XXX. osztály. Columbus, O. Marx Károly Önképző Kör. Titkár Jergatics János, akihez minden írásbeli közlémeintézendő, és ki szívesen ad minden felvilágosítást. Címe: 253 Second Street, Columbus, O.

XXXI. osztály. Allegheny, Pa. Üzleti gyűléseit minden hó 4-ik szombatián, este 8 óra körül, közpő gyűlést minden hó 2. 3. szombat este tartja a szervezet magán-helyiségében 805 East St. Titkár H. Gyékis, lakik 803 East St. Hová minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXXII. osztály. Bridgeport Conn. Lev. titkár Sido A. Neményi, 140 Arch St. Minden vasárnap d. u. fel 3 óra körül összejövetel. Rendes havi ülésit minden hó első vasárnapján d. u. 2-3 óra körül tartja a Rákóczi kávéház külön térében Pine St.

XXXIII. osztály. E. Chicago Ind Titkár Gyurgik János. Box 436 Ülését tartja minden hó 1 vasárnap d. u. 3-6-10 minden vasárnap vita és társas összejövetel. Helyisége a Szász-féle Hall-ban van.

XXXIV. osztály. Cleveland East Side Szoc. Munkás Szervezet. Gyűléseit tartja minden hónap első és harmadik vasárnapján, titkár Zuckor M. 4415 Woodland Ave kihez minden a szervezetet érdeklő levelek címzendők. Egyleti helyiség 2695 E. 79th St.

A Milwaukeei Szoc. Munkáspárt hivatalos magán-helyisége dec. elseje óta 553 3th Str. földszinten van. Minden este 7 órától 10-ig, vasárnap egész nap nyitva van. Könyvtár szerdán este és vasárnap délelőtt. A magyar szervezet minden hó 1-8 és 3-ik szombatián az agitációs bizottság minden péntek este 8 óra körül tartja ülésit. Minden hó 2-ik kedjén a City Central Committee, és minden 4-ik kedden általános pártgyűlés tartatik. Minden vasárnap délután felolvasások és viták tartanak.

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG.

20 West St., Newark, N. J. Az összes levelek Fekete János p. ü. titkárhoz, 74 So. Orange Ave., Newark, N. J., intézendők. A központi titkárl hivatalos ügyekben lehet beszélni minden szerdán és pénteken este fél 8-tól fél 10-ig. Intéző bizottság: Székely: Newark, N. J. Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján d. e. 9 óra körül.

Elnök: Fradrich Ferencz, 181 Howard St; alelnök: Edison Lajos, 74 So. Orange Ave; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 So. Orange Ave; pénztárnok: Kish János, 141 West St; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J. Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., szervező: Adler Lajos, 89 Jersey St., Patterson, N. J., szervező: Adler József, 230 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Traner Antal, 431 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J. Bridgeporti Betegsegélyző Egyletek ügykezője: Nagy Károly, 36 1/2 Rutger St., Newark, N. J.

Osztályok: I. osztály New York. Elnök: Schwartz Vilmos. P. o. és lev. titkár: Fischer Samu 516 E. 6th Street. Pénztárnok Buxbaum Gyula, 1635 First Ave. Hivatalos orvos Dr. Hohenberg B. 608 E. 6th St. Telephone 3615 Orchard. Gyűlések minden hó első és harmadik péntek jén Helyiség 404 E. 64th St. a Huayad Hall-ban.

II. oszt. Cleveland O. Elnök J. Szemenyel, jegyző Tei M. Aye P. o. és lev. titkár Solár István 3949 W. 29th St. Pénztárnok Borjányi 1021 21st St. Gyűléseit tartja minden hónap 3-ik vasárnapján délelőtt, Hivatalos orvos Dr. Francis, 3242 Lorain Ave.

III. osztály. New Brunswick, N. J. Elnök Szabó S. 85 french St. titkár: J. Kovács 44 Sommeret St. Pénztárnok Walljus Jozsef 360 Neilson St. gyűléseit tartja minden 4-ik vasárnap, 303 Neilson St.

IV. osztály. Hartford, Conn. Elnök Franck Krotok. P. o. b. és ideiglig. titkár: Schuitheisz M. 52 Grand St. Hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Kaszgy Gy. 45 York Street Üzleti ülésit tartja minden hó 3-ik estörtörtökjén este 8 óra körül, felolvasásokat tart minden hó 1-8 vasárnap délutánján.

V. osztály. Elizabeth, N. J. Elnök Tóth S. P. o. és lev. titkár Csonotos János 457 Bond Street Pénztárnok M. Horváth 145 Listerie Pl. Jegyző Günczi Éde Orvos Dr. Stein Emil 155 2nd st. Gyűléseit tartja hó 3-ik kedt estjén.

VI. osztály. Detroit, Mich. Elnök Szabó Imre. Jegyző Mészáros János. Pénztárnok Ves Jozsef lakik 2260 Jefferson Ave. P. o. és lev. titkár Simony Sándor 8 Wanderbilt Ave. W. Detroit gyűléseit tartja minden hó 4-ik vasárnap d. u. 2 óra körül 2132 Jefferson Ave, West Detroit, Mich.

VII. osztály. Lynn, lev. és pénzügyititkár Dobrovits Andras, P. O. Box 35.

VIII. osztály. Newark, N. J. Elnök Rörich J. Pénztárnok Koczka Károly lakik 47 Mercer St. Penzügyi és lev. titkár: Edison L. 14 So. Orange Ave. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik estörtörtökjén. Hová minden az osztályt érdeklő leveleket küldendők. Hivatalos orvos Dr. L. Weisz 247 So. Orange Ave. Rendelők órák délután 8-10-ig, délután 1-3-ig, este 8-9-ig. Minden havi gyűlést elott való kedden tartaveld gyűlés.

IX. osztály. Buffalo, N. Y. Elnök Singer J. alelnök Fekete Gy. pénztárnok Bus Istvan levelező titkár item Andras, lakik 9 Kan St, hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján.

X. osztály. Erie, Pa. Elnök Pajusi Béla, 545 West 19th Street. Hová minden az osztályt érdeklő levelek címzendők. Pénztárnok Stephan György orvos Dr. Akerman, lakik 9-ik 11 W. St. telephone autuai YL1447. Bridgeport-i ügykező Tóhati Béla. Gyűlés helyiség 881 W. 2nd St. Gyűléseit tartja minden hó 1-8 szombatián este 8 óra körül.

XI. osztály. Orange, N. J. Elnök Szoknya Andras. Pénztárnok Végzeser János. P. o. és lev. titkár Pauik Lelek lakik 229 Walley St. Hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Jegyző Henrik Frigyes. Számvizsgálók Nöller M. és Szoknya A. Gyűléseit tartja minden hó 11-ik péntekjén, este 8 óra körül, 101 Nassau St.

XII. oszt. Milwaukee, Wis. Elnök Horváth L., 619 3rd St Pénztárnok Paillitszky J. 660 25th St. Jegyző Márak János, 1344 National Ave. Pénzügyi titkár Scuwartz D. Box 61 Cudahy, Wis., hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Képő gyűléseit tartja minden hó 3-ik hétfojén. Üzleti gyűléseit tartja minden hó 4-ik hétfojén este 8 óra körül helyiségében Lipps Building cor. 3rd & Prairie St.

XIII. oszt. Chicago Ill. P. o. és lev. titkár Ch. Jeney 920 Cloyburn Avenue, hová minden a betegsegélyzőt érdeklő levelek küldendők.

XIV. oszt. Schenectady. Titkár L. Tóth 109 7th Ave. Pénztárnok K. Prantvaín 207 Sunsect St. Jegyző A. Baan. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik estörtörtökén este Kodesch Károly térében.

XV. osztály East Pittsburg Pa. Elnök Gross H. p. o. és lev. titkár Székely Imre P. O. B. 242E. Pittsburg Pa. Hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők; pénztárnok Reuhika János P. O. E. Pittsburg Pa. jegyző Stéger L. Orvos Dr. Crandl, Braddock Ave., Turtle Creek Pa. Gyűléseit tartja minden hó 4-ik vasárnap a délelőtti órákbanaz East Pittsburgi Turner Hallban

XVI. osztály. St. Louis, Mo. Elnök Mandel János Pénztárnok Kish Gergely lakik 192 Miller Street, Titkár Lahlman Istvan lakik 1811 So. 11th Street, hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Hivatalos orvos Dr. Ch. Weinsberg 1381 So. 11th St., rendelők órák 2-4-ig, este 7-8-ig, vasárnap 1-3-ig. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnap d. u. Gruncze-féle Hallban, 1500 So. 3rd Street.

XVII. osztály Philadelphia, Pa. Elnök Tenney F. Pénztárnok Megáll János 530 N. 19th st. P. o. titkár Tóth László 821 N. 4th St. Levelező Tudor T. 825 N. L. vrence St. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján.

XVIII. osztály Hoboken N. J. Elnök Mészáros István titkár Klein Béla lakik 91 Grand Street, pénztárnok ifj. Mészáros M. Cor. 23 Garden St. Üzleti gyűléseit tartja minden hó 3-ik szombat -te, közpő gyűléseit minden hó 1-8 szombatián este.

XIX. oszt. Passaic, N. J. Elnök Tóth Pál, p. o. és lev. titkár Hubner I. 127 2nd St. c. Rizsák hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Pénztárnok Bujáki János. Hiv. orvos Hajtner Kálmán Gyűléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján d. u. 4 óra körül 2nd Ave. Molitoriz Hall-ban.

XX. oszt. Bridgeport Conn. Levelező titkár Hajnos Lajosné 174 Pine St. Rendes gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 3 óra körül, a Rákóczi kávéház, külön térében, 246 Pine St. Elnök Naményi Sándor; alelnök és pénztárnok Bajkai István 174 Pine St.

XXI. oszt. San Francisco, Cal. Pénzügyi titkár Orosz István 1377a Miuna St. Pénztárnok Dobronka F. 1363 Minna St. Gyűléseit tartja minden hó első és 3-ik szerdán este 8 óra körül 883 Mc. Allister St az S. L. P. helyiségében

XXII. oszt. Manayunk, Pa., Elnök J. Kanicsár, p. o. és levelező titkár J. János, 181 Gay St., pénztárnok J. Pine, 107 Catton St., Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2 óra körül a pénztárnok lakásán.

XXIII. Alegheny, Pa. Elnök Maross István. Pénztárnok Deman I. Titkár Bankovits I. 1517 Chartiers St. Gyűléseit tartja minden hó első szombat este 8 óra körül East St magánhelyiségében

XXIV. osztály. Plainfield N. J. Elnök J. Nagy alelnök I. Horváth, pénztárnok P. Csuka, titkár D. Stern, P. O. B. 251 Dunellen N. J., jegyző I. Tóth. XXV. osztály. Franklin Furnace, N. J. Titkár A Kiss P. O. Box 389. Elnök Nagy Károly.

XXVI. osztály. Newark, O. Elnök Turucz Pál, alelnök Lakatos József, pénztárnok Besenyődy G. jegyző Lakatos József levelező- és pénzügyi titkár Bauer J. 990 Sehuler St. kihez az osztályt érdeklő levelek külden dők. Gyűlések minden hó 3-ik vasárnapján tartanak. Baltimore St. 389. Külön magánhelyiségben.

Bridgeporti Beteg. Szerv. ügykezősége, ahol tagok felvételre jelentkezhetnek. A beteg segélyző tagok felvilágosítást kaphatnak Nagy Károly ügykezősége, 36 1/2 Rutger St. Newark, N. J.

HUNGARIA ELSŐREN DÜ magyar Saloon és vendéglő 263 Ninth St. San Francisco cor. Clementine St. Bor és Sör csarnok, izletes magyar étel-ek és italok minden időben kaphatók. Kitünő biliard terem, a San Francisco-i magyarság kedvelt találkozó helye. A magyar munkásság pártfogását kéri ERDÉLYI A., tulajdonos.

„ATTILA HALL“ 523 E. 6th St. New York. FISCHER JÓZSEF, tulajdonos. Magyar Bor és Sör Csarnok. Váradí és Pukaj Gyula I. W. W. cigány zenekarának irodája.

Egy cseppet a házba egy igaz mértékkel mért, fél gallonos korsó jo WHISKEY vagy BRANDY egy hónapig is eltar. Ládában csomagoltan az ország bármely részébe elküldöm saját felelősséggel \$1.50-ért H. J. FRIEDMANN szeszital kereskedő 374-76 GRAND Ave. Chicago, Ill.

Péter Lajos „Rákóczi Hall“-hoz czimuzetu Vendéglő, Kávéház és Etterme. 4-ik utca 197, New York AJANLJA KITÜNŐ MAGYAR KONYHÁJÁT. Kitünő italok. Alkalmas helyiség mulatságok, lakadalom vagy hasonló ünnepélyre. A New Yorki Magyarajku Szocialisták kedvelt gyűlékezési helye. Különféle munkás-lapok az elvtársak rendelkezésére állanak.

Magyar Kávéház és Billiard-Terem GÁSPÁR KÁROLY 529 East 5-ik utca, Avenue A és B között, New York.

Katolin János FÉNYKÉPÉSZ 3616 N. Broadway, St. Louis Képek felvétele BÁRMILY időben reggel 8 órától este 8-ig rendelkezésem KÉSŐBB is. Nagyobblitások, gombképek és képrámák kaphatók. Kis jegyek 25 drb. 25. Kérem a magyarak pártfogását.

A. GROSSMANN MOSÓ-INTÉZETE 738 E. 9th St. N. Y. A ruhát elhozhatja s készen házhoz szállítja. MAGER LÁSZLÓ MAGYAR ÉTTEREM ÉS KÁVÉHÁZ 3729 S. Halsted St. CHICAGO, Ill. A So. Side szocialisták kedvelt találkozóhelye Jó ételek. - Tiszta szobák. - Felvilágosítással szívesen szolgálok. Az eltvt. pártfogásait kérem.

Bevandorlók figyelmébe ajánlja csinosan berendezett tiszta s jutányos áru SZOBÁIT ROSTÁSSY REZSŐ 513 E 6th St. „Népkarant“ szerkesztőségével szemben. NEW YORK. Az elvtársaknak Magyar országhoz érkező leveleire dímentesen adok felvilágosítást és kívánatra a hajónál megvárom őket. ÉTTERMEM ÉS KÁVÉHÁZAM a magyaryelvű öntudatos munkások kedvelt találkozó helye. Izletes friss étkek. - Hazai biliard asztalok. Bel és külföldi pártlapok. Feltétlenül megbízhatóság.

A Népkar t NYOMDA elvállal mindennemű nyomtatványokat a legzsébb kivitelben a legelőőbb árákért. 516 E. 6th St., New York.

AZI. W. W. MAGYARLOCALJAI.

„Amerikai Magyar Nyomdász-Szervezet.“ (Industrial Typographical Union, Local No. 161, I. W. W.) Gyűléseit tartja minden hó 1-8 3-ik vasárnap délelőttjén, a Szabad-szö vendégfogóban 512 E. 6th St. Levelező L. Lefkowitz 516 E. 6th St. (Népkarant nyomda.)

A Chicago-i Ladies Tailor Local Union, No. 538. I. W. W. Gyűléseit tartja minden hó első és harmadik kedjén este 7 óra körül -10 N. Clark St.

Hungarian Language Local No. 536 of the I. W. W. New Yorki magyaryajku osztálya az I. W. W.-nak, Gyűléseit tartja minden hó 1-8 és 3-ik szerdáján 51 E. 6th St. Titkár E. Stern, 544 E. 13th St.

A Philadelphiai Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 204, I. W. W.) gyűléseit tartja minden hó második vasárnapján, d. u. 2 óra körül és minden negyedik estörtörtökön este 8 óra körül 607 N. 3rd St. (A Központi Kávéház elnömeleti nagytérében). Pénzügyi titkár Parker Leo, 948 N. Randolph st., kihez minden az osztályt érdeklő levelintézendő.

I. W. W. L. U. 25 Br. 2. (I. W. W. Newarki Magyar Vas-és Fém munkások csoportjának helyisége) 90 West St. Piavetzky szálloda. Hivatalos óráit tartja minden szombat este 8-10 óráig. Beiratási díj 30c. haviáig ruhák 25c. Felhívjuk magy. munkástársainkat a beirat adler Lajos, titkár

A Magyarajku Bádógosok és Szerelők Szake-ylete 1567-2nd Ave. I. emelet [Uj világ kávéház]. Jssze-jövetelt minden kedden este 8-10-ig és vasár- u délelőtt 9-12-ig. Elnök Fazekas Lajos. Jegyző Paszkesz Miksa lakik 426 E 84th St.

MUNK. BET. ÉS ÖNKÉPZŐ SZERVEZET. Munk. Bet. és Önk. Szerv. I. osztálya, Brooklynr Üzleti gyűléseit tartja minden hó 2-ik kedt estjén és közpő gyűléseit 3-ik vasárnap este 8 óra körül, 5 Boerum Street. Elnök Baroczy Mihály. Pénztárnok Buda Pál 43 Leonard Street Brooklyn, Titkár Lucsánsz ky Mihály 75 Meserole St. Brooklyn. Hivatalos orvos Dr. M. B. Pearlstein, 309 Hewes street, cor. Harrison Ave. Brooklyn, N. Y.

T. M. E. M. Betegsegélyző Eglyet. Alapítottait 1904. áprils 4-én. Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 2 óra körül a Fortune Hallban, 226 5th St., Spring-field, Ill. Tisztségviselő. Elnök: Szivós János, alelnök: Nyilas Andrá, titkár: Gy. Németh Andrá, jegyző: ifj. Nyilas György, 1516 Sangamon Ave., pénztárnok: idb. Nyilas György, ellenőr: Gy. Németh Ferencz, pénzügyi bizottságok: Bányai István és Szivós György, helyi beteglátogoló, Nomenyi Károly, vidéki: Boda Andrá, temetés rendező: Bányai István, teremőr: Kertész János, szöv. ügyk.: idb. Nyilas György, Sangamon Ave., Springfield, Ill.

Tartós és puha bőrből készült szép Divatos Cipők olcsó ában kaphatók a „UNION SHOE CO.“-nál Ave B. cor. 4th st. NEW YORK.

RIZSÁK JÁNOS kőzjegyző, pénzzszállító és váltó-intézet Főúlet 127 Second St., Passaic, N. J. Saját ház.

OKTATÓK szakszeret, a tövénynek megfelelőleg állítottak ki és konzultálják hitélet-esteket. Jogi, hagyatéki, katonai, telekönyvi, nemkülönbön hazi számias perekben és bármely más ügyvédi dolgokban eljár. Minden ügyben, egy mint eddig, ezental is a legnagyon pontosságot igényel. UTBAIGAZÍTÁSSAL, tanácsal és felvilágosítással IN-GYEN készséggel és szívesen szolgálók.

Magyarszorsági iroda: Budapest, IV. Sütő-utca 6. sz. Fiók-irodák: So. Bethlehem Pa., saját ház, Alpha, N. J., Wharton, N. J., - Franklin Furnace, N. J.

Weisling Jakob MAGYAR VENDÉGLŐJE és BOARDING HÁZA - 722-4th St. cor. Lloyd St., Milwaukee, Wis. A magyarak kedvelt találkozó helye.